

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 21. júna 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (EÚ) č. 650/2012 – Článok 4 – Všeobecná právomoc súdu členského štátu konať vo veci celého dedičstva – Vnútroštátna právna úprava upravujúca medzinárodnú právomoc v oblasti vnútroštátnych osvedčení o dedičstve – Európske osvedčenie o dedičstve“

Vo veci C-20/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Kammergericht Berlín (Vyšší krajský súd Berlín, Nemecko) z 10. januára 2017 a doručený Súdnemu dvoru 18. januára 2017, ktorý súvisí s konaním začatým na návrh:

Vincenta Pierra Oberleho,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu sudcu druhej komory, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa), A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: V. Giacobbo-Peyronnel, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. novembra 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Hellmann, T. Henze a E. Lankenau, splnomocnení zástupcovia,
- francúzska vláda, v zastúpení: E. Armoët, splnomocnená zástupkyňa,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, M. Nowak a S. Żyrek, splnomocnení zástupcovia,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a M. Carvalho, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin a M. Heller, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 22. februára 2018,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 2012, s. 107).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého na návrh pána Vincenta Pierra Oberleho, ktorý podal na Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg, Nemecko) s cieľom získať vnútroštátne osvedčenie o dedičstve po smrti svojho otca, francúzskeho štátneho príslušníka, ktorý mal posledný obvyklý pobyt vo Francúzsku.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 7 až 9, 27, 32, 34, 59 a 67 nariadenia č. 650/2012 znejú:
  - „(7) Je potrebné uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu odstránením prekážok voľného pohybu osôb, ktoré v súčasnosti narážajú na problémy pri uplatňovaní svojich práv v kontexte dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky. V európskom priestore spravodlivosti musia mať občania možnosť usporiadať svoje dedičstvo vopred. Musia byť efektívne zaručené práva dedičov a odkazovníkov, ďalších osôb s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľov poručiteľa.
  - (8) Na dosiahnutie týchto cieľov by toto nariadenie malo spojiť ustanovenia o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní – alebo prípadne prijímaní –, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí, verejných listín a súdnych zmierov, ako aj o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve.
  - (9) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia by mali patriť všetky občianskoprávne aspekty dedenia, najmä všetky formy prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti, nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom v prípade úmrtia, alebo o prechod majetku zo zákona.
- ...
- (27) Cieľom ustanovení tohto nariadenia je zabezpečiť, aby orgán, ktorý koná v dedičskej veci, vo väčšine prípadov uplatňoval vlastný právny poriadok. ...
- ...
- (32) V snahe zjednodušiť život dedičov a odkazovníkov, ktorí majú obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa koná alebo bude konať v dedičskej veci, by toto nariadenie malo umožniť každej osobe, ktorá je oprávnená podľa rozhodného práva pre dedenie, vydať vyhlásenia o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu alebo o obmedzení svojej zodpovednosti za dlhy patriace do dedičstva, a to vo forme ustanovenej právnym poriadkom členského štátu, v ktorom má obvyklý pobyt, pred súdmi tohto členského štátu. To by nemalo brániť tomu, aby sa takéto vyhlásenia vydávali pred inými orgánmi v tomto členskom štáte, ktoré sú príslušné na prijímanie takýchto vyhlásení podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Osoby, ktoré sa rozhodli pre možnosť vydať vyhlásenia v členskom štáte svojho obvyklého pobytu, by mali informovať súd alebo orgán, ktorý koná alebo bude konať v dedičskej veci, o existencii takýchto vyhlásení v lehote stanovenej v rozhodnom práve pre dedenie.

...

- (34) V záujme harmonického fungovania spravodlivosti by sa malo predchádzať vydávaniu nezlučiteľných rozhodnutí v rôznych členských štátoch. Na tento účel by sa mali v tomto nariadení ustanoviť všeobecné procesné pravidlá, ktoré budú podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

...

- (59) V tomto nariadení by sa vzhľadom na jeho všeobecný cieľ, ktorým je vzájomné uznávanie rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach bez ohľadu na to, či sa tieto rozhodnutia vydali v sporovom alebo nesorovom konaní, mali stanoviť pravidlá týkajúce sa uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí, ktoré by boli podobné pravidlám obsiahnutým v iných nástrojoch Únie prijatých v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

...

- (67) Na účely rýchleho, plynulého a účinného vysporiadania dedičstva s cezhraničnými dôsledkami v Únii sa predpokladá, že dedičia, odkazovníci, vykonávatelia závetu alebo správcovia dedičstva by mali mať možnosť ľahko preukázať svoje postavenie a/alebo práva a právomoci v inom členskom štáte, napríklad v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok patriaci do dedičstva. S cieľom umožniť im to by sa týmto nariadením malo zaviesť vytvorenie jednotného osvedčenia, európskeho osvedčenia o dedičstve..., ktoré sa vydá na účely použitia v inom členskom štáte. V záujme dodržania zásady subsidiarity by toto osvedčenie nemalo nahrádzať vnútroštátne písomnosti, ktoré môžu v členských štátoch existovať na podobné účely.“

- 4 Podľa článku 1 ods. 1 tohto nariadenia:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na dedenie majetku zosnulých osôb. Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.“

- 5 Článok 1 ods. 2 uvedeného nariadenia taxatívne vymedzuje situácie vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia.

- 6 Článok 2 toho istého nariadenia znie:

„Týmto nariadením nie je dotknutá právomoc orgánov členských štátov konať v dedičských veciach.“

- 7 Podľa článku 3 ods. 1 písm. a) a g) nariadenia č. 650/2012:

„Na účely tohto nariadenia:

- a) ‚dedenie‘ je prechod dedičstva po zosnulom a zahŕňa všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona;

...

- g) ‚rozhodnutie‘ je akékoľvek rozhodnutie v dedičskej veci, ktoré vydal súd členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane rozhodnutia o určení výšky trov alebo výdavkov súdnym úradníkom;

...“

8 Článok 3 ods. 2 prvý pododsek tejto smernice definuje pojem „súd“ takto:

„Na účely tohto nariadenia je ‚súd‘ akýkoľvek justičný orgán, iný orgán a príslušník právnického povolania, ktorý má právomoc v dedičských veciach, vykonáva funkcie justičného orgánu alebo koná na základe poverenia justičného orgánu alebo pod kontrolou justičného orgánu, pokiaľ tento iný orgán a príslušník právnického povolania poskytuje záruky nestrannosti a dodržania práva všetkých účastníkov na vypočutie a pokiaľ jeho rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom koná:

a) môžu byť napadnuté opravným prostriedkom podaným justičnému orgánu alebo preskúmané týmto orgánom a

b) majú podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.“

9 Kapitola II uvedeného nariadenia nesie názov „Právomoc“. Zahŕňa najmä články 4, 13 a 15 tohto nariadenia.

10 Článok 4 nariadenia, nazvaný „Všeobecná právomoc“, stanovuje:

„Právomoc konať vo veci celého dedičstva majú sudy členského štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.“

11 Článok 13 nariadenia č. 650/2012 stanovuje:

„Právomoc prijímať vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu alebo vyhlásenie, ktorého cieľom je obmedziť zodpovednosť dotknutej osoby v súvislosti s dlhmi patriacimi do dedičstva, majú okrem súdu, ktorý má právomoc konať v dedičskej veci podľa tohto nariadenia, aj sudy členského štátu obvyklého pobytu ktorejkoľvek osoby, ktorá podľa rozhodného práva pre dedenie môže urobiť pred súdom vyhlásenie, pokiaľ sa podľa právneho poriadku tohto členského štátu môžu urobiť pred súdom.“

12 Článok 15 tohto nariadenia znie:

„Ak sa začalo konanie na súde členského štátu v dedičskej veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.“

13 Podľa článku 21 ods. 1 uvedeného nariadenia:

„Ak nie je v tomto nariadení ustanovené inak, rozhodným právom vo veci celého dedičstva je právny poriadok štátu, v ktorom mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti.“

14 Článok 23 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje:

„Právnym poriadkom určeným podľa článku 21 alebo článku 22 sa spravuje celé dedičstvo.“

15 Podľa článku 62 ods. 2 a 3 nariadenia č. 650/2012:

„2. Použitie [európskeho] osvedčenia [o dedičstve] nie je povinné.

3. [Európske] osvedčenie [o dedičstve] nenahrádza vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch. Osvedčenie, ktoré sa raz vydá na použitie v inom členskom štáte, má však účinky uvedené v článku 69 aj v členskom štáte, ktorého orgány ho vystavili v súlade s touto kapitolou.“

16 Článok 64 tohto nariadenia stanovuje:

„[Európske] osvedčenie [o dedičstve] sa vydá v členskom štáte, ktorého súdy majú právomoc podľa článkov 4, 7, 10 alebo 11. ...“

Nemecké právo

17 Podľa § 105 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zákon o konaní v rodinných a nesporných veciach, ďalej len „FamFG“) v znení zo 17. decembra 2008 (BGBl. 2008 I, s. 2586):

„V ostatných konaniach upravených týmto zákonom majú právomoc nemecké súdy, ak je miestne príslušný nemecký súd.“

18 Miestnu príslušnosť v dedičských veciach upravuje § 343 FamFG. Toto ustanovenie v znení vyplývajúcom z Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (zákon o medzinárodnom dedičskom práve, ktorým sa menia ustanovenia o osvedčení o dedičstve, ako aj iné ustanovenia) z 29. júna 2015 (BGBl. 2015 I, s. 1042), ktorý nadobudol účinnosť 17. augusta 2015, stanovuje:

„1. Miestne príslušný je súd, v ktorého obvode mal poručiteľ v čase smrti svoj obvyklý pobyt.

2. Ak poručiteľ nemal v čase svojej smrti žiadny obvyklý pobyt v tuzemsku, príslušný je súd, v ktorého obvode mal poručiteľ svoj posledný obvyklý pobyt v tuzemsku.

3. Keď nie je daná príslušnosť podľa prvého ani druhého odseku, potom je príslušný [Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg)] v Berlíne, ak je poručiteľ Nemeck alebo keď sa pozostalosť nachádza v tuzemsku.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

19 Pán Adrien Théodore Oberle (ďalej len „zosnulý“), francúzsky štátny príslušník, ktorý mal posledný obvyklý pobyt vo Francúzsku, zomrel 28. novembra 2015 bez vyhotovenia závetu. Zosnulý, ktorého manželka zomrela ešte pred ním, zanechal po sebe dvoch synov, Vincenta Pierra (ďalej len „pán Oberle“) a jeho brata. Pozostalosť sa nachádza vo Francúzsku a v Nemecku.

20 Na žiadosť pána Oberleho tribunal d'instance de Saint-Avold (Súd prvého stupňa Saint-Avold (Francúzsko) vydal 8. marca 2016 vnútroštátne osvedčenie o dedičstve, ktoré stanovovalo, že pán Oberle a jeho brat sú dedičmi tejto pozostalosti, a to každý polovičným dielom.

21 Pán Oberle podal na Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg) žiadosť o vydanie osvedčenia o dedičstve vzťahujúceho sa len na časť dedičstva, ktorá sa nachádza v Nemecku, pričom toto osvedčenie malo potvrdiť, že v súlade s francúzskym právom spolu s bratom dedia majetok zosnulého, každý polovičným dielom.

22 Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg) po preskúmaní svojej právomoci v súlade s článkom 15 nariadenia č. 650/2012 rozhodnutiami zo 17. novembra a 28. novembra 2016 vyhlásil, že nemá právomoc konať vo veci tejto žiadosti, keďže sa domnieval, že ustanovenia § 105 a § 343 ods. 3

FamFG nemožno uplatniť na určenie medzinárodnej právomoci bez toho, aby tým nebol porušený článok 4 nariadenia č. 650/2012, podľa ktorého právomoc konať vo veci celého dedičstva majú sudy členského štátu, v ktorom mal zosnulý posledný obvyklý pobyt.

- 23 Pán Oberle podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Kammergericht Berlin (Vyšší krajský súd Berlín, Nemecko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 24 Vnútroštátny súd sa domnieva, že Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg) má medzinárodnú právomoc pre vydanie osvedčenia o dedičstve s obmedzenou pôsobnosťou, ktoré požadoval pán Oberle, z dôvodu, že pozostalosť sa nachádza na území Nemecka v súlade s podmienkou uvedenou v § 343 ods. 3 FamFG.
- 25 Podľa vnútroštátneho súdu nie je jasné, či mal normotvorca Únie v úmysle v ustanoveniach kapitoly II nariadenia č. 650/2012 taxatívnym spôsobom upraviť medzinárodnú právomoc v oblasti vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve tak, ako to urobil v prípade vydávania európskeho osvedčenia o dedičstve v článku 64 ods. 1 tohto nariadenia.
- 26 Vnútroštátny súd zastáva názor, že ak by malo platiť, že medzinárodná právomoc v oblasti vydávania európskeho osvedčenia je už upravená ustanoveniami kapitoly II nariadenia č. 650/2012, bolo by zbytočné, aby uvedený normotvorca v tejto súvislosti stanovil osobitné ustanovenie, a to článok 64 ods. 1 tohto nariadenia. Tento súd zastáva názor, že ak chcel uvedený normotvorca upraviť medzinárodnú právomoc v oblasti vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve rovnakým spôsobom ako v oblasti vydávania európskych osvedčení o dedičstve, mal v tomto nariadení, pokiaľ ide o prvé uvedené osvedčenia, stanoviť ustanovenie, ktoré by *mutatis mutandis* zodpovedalo ustanoveniu článku 64 ods. 1 uvedeného nariadenia.
- 27 Okrem toho sa vnútroštátny súd domnieva, že Amtsgericht Schöneberg (Okresný súd Schöneberg) nesprávne dospel k záveru, že v prejednávanej veci sa má uplatniť pravidlo nachádzajúce sa v článku 4 nariadenia č. 650/2012. Všeobecná právomoc súdov členského štátu, na ktorého území mal zosnulý posledný obvyklý pobyt, „konať vo veci celého dedičstva“ v zmysle uvedeného ustanovenia sa totiž vzťahuje len na prijatie súdnych rozhodnutí, zatiaľ čo vnútroštátne osvedčenia o dedičstve nepredstavujú takéto rozhodnutia. Tieto osvedčenia sa totiž vydávajú v nesporovom konaní a rozhodnutie o vydaní takéhoto osvedčenia zahŕňa len skutkové zistenia a nemalo by teda nadobudnúť právnu silu rozhodnutej veci.
- 28 Za týchto podmienok Kammergericht Berlin (Vyšší krajský súd Berlín) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 4 nariadenia [č. 650/2012] vykladať v tom zmysle, že určuje aj výlučnú medzinárodnú právomoc pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v členských štátoch, ktoré neboli nahradené európskym osvedčením o dedičstve (článok 62 ods. 3 nariadenia č. 650/2012), takže odchylné ustanovenia prijaté vnútroštátnymi zákonodarcami týkajúce sa medzinárodnej právomoci pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, akým je § 105 [FamFG] v Nemecku, sú neúčinné z dôvodu, že odporujú nadradeným ustanoveniam práva Únie?“

O prejudiciálnej otázke

- 29 Vnútroštátny súd sa svojou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 4 nariadenia č. 650/2012 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje, že i keď zosnulý nemal v čase svojej smrti obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, súd tohto členského štátu má právomoc pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v rámci dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky, ak sa pozostalosť nachádza na území uvedeného členského štátu, alebo ak mal zosnulý štátnu príslušnosť tohto členského štátu.

- 30 Na úvod možno pripomenúť, že nariadenie č. 650/2012 sa podľa svojho článku 1 ods. 1 v spojení s odôvodnením 9 tohto nariadenia uplatňuje na všetky občianskoprávne aspekty dedenia z dôvodu smrti, s výnimkou daňových, colných a správnych vecí. Samotný článok 1 ods. 2 uvedeného nariadenia taxatívne vymedzuje rôzne otázky nepatriace do pôsobnosti tohto istého nariadenia, medzi ktorými sa nenachádzajú ani vnútroštátne osvedčenia o dedičstve, ani konania, ktoré sa na ne vzťahujú.
- 31 Článok 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 650/2012 spresňuje, že výraz „dedenie“ zahŕňa „všetky dôvody prechodu majetku, práv a povinností z dôvodu smrti nezávisle od toho, či ide o prechod na základe právneho úkonu nakladania s majetkom pre prípad smrti, alebo zo zákona“.
- 32 Okrem toho sa toto nariadenie uplatňuje na dedenie, ktoré má cezhraničné dôsledky, ako vyplýva z jeho odôvodnení 7 a 67. Je to tak aj v prípade prejednávanej veci, keďže dedičstvo zahŕňa majetok nachádzajúci sa vo viacerých členských štátoch.
- 33 Pokiaľ ide konkrétnejšie o otázku, či článok 4 nariadenia č. 650/2012 definuje medzinárodnú právomoc súdov členských štátov v prípadoch vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora ustanovenia týkajúce sa pravidiel určovania právomoci v prípade, že neodkazujú na právo členských štátov na vymedzenie ich zmyslu a rozsahu, si vyžadujú samostatný a jednotný výklad v celej Únii, ktorý musí zohľadňovať nielen znenie týchto ustanovení, ale aj ich kontext a cieľ sledovaný dotknutou právnou úpravou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, Sanders a Huber, C-400/13, a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 24, ako aj z 1. marca 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, bod 32).
- 34 Článok 4 nariadenia č. 650/2012 podľa svojho znenia stanovuje právomoc súdov členských štátov, v ktorých mal zosnulý obvyklý pobyt v čase smrti, konať vo veci celého dedičstva.
- 35 V tejto súvislosti je nutné spresniť, že i keď znenie tohto ustanovenia vôbec neuvádza, že uplatnenie všeobecného pravidla právomoci, ktoré tento článok upravuje, je podmienené existenciou dedičstva vo viacerých členských štátoch, nič to nemení na skutočnosti, že toto pravidlo sa zakladá na existencii dedičstva, ktoré má cezhraničné dôsledky.
- 36 Okrem toho zo znenia názvu článku 4 nariadenia č. 650/2012 vyplýva, že toto ustanovenie upravuje určenie všeobecnej právomoci súdov členských štátov, zatiaľ čo rozdelenie právomocí na vnútroštátnej úrovni sa v súlade s článkom 2 tohto nariadenia určuje na základe vnútroštátnych pravidiel.
- 37 Zo znenia uvedeného článku 4 vyplýva, že pravidlo všeobecnej právomoci, ktoré stanovuje, sa vzťahuje na „celé dedičstvo“, z čoho možno vyvodiť, ako uviedol aj generálny advokát v bode 67 svojich návrhov, že by sa malo v zásade uplatňovať na všetky dedičské konania, ktoré prebiehajú na súdoch členských štátov.
- 38 Čo sa týka výkladu slova „konať“, ktoré sa nachádza v tomto istom ustanovení, je nutné preskúmať, či normotvorca Únie tak chcel odkázať len na rozhodnutia vydané vnútroštátnymi súdmi v rámci výkonu ich súdnych funkcií. V prejednávanej veci, ako je uvedené v bode 27 tohto rozsudku, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že konanie týkajúce sa vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve je nesporným konaním a že rozhodnutia týkajúce sa vydania takýchto osvedčení obsahujú len skutkové zistenia bez akýchkoľvek prvkov, ktoré by mali nadobudnúť právnu silu rozhodnutej veci.
- 39 V tejto súvislosti, ako uviedol aj generálny advokát v bode 64 svojich návrhov, pojem „súd“ v zmysle článku 4 nariadenia č. 650/2012, ako je definovaný v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia, nespresňuje rozsah slova „konať“.
- 40 Treba preto konštatovať, že znenie článku 4 nariadenia č. 650/2012 samo osebe neumožňuje určiť, či sporová alebo nesporná povaha konania má vplyv na uplatniteľnosť pravidla určenia právomoci stanoveného v tomto ustanovení a či pod výrazom „konať“ v zmysle uvedeného ustanovenia sa má

rozumieť prijatie výlučne súdneho rozhodnutia. Doslovný výklad tohto ustanovenia nedáva teda odpoveď na otázku, či sa má konanie týkajúce sa vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, o aké ide vo veci samej, považovať za konanie, na ktoré sa vzťahuje uvedený článok 4.

- 41 Pokiaľ ide o analýzu kontextu, do ktorého spadá toto ustanovenie, z článku 13 nariadenia č. 650/2012 vyplýva, že okrem súdu, ktorý má právomoc konať v dedičskej veci podľa tohto nariadenia, aj súdy členského štátu obvyklého pobytu ktorejkoľvek osoby, ktorá podľa rozhodného práva pre dedenie môže urobiť pred súdom vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva, odkazu alebo povinného dedičského podielu, alebo vyhlásenie, ktorého cieľom je obmedziť zodpovednosť dotknutej osoby v súvislosti s dlhmi patriacimi do dedičstva, majú právomoc prijímať tieto vyhlásenia.
- 42 Tento článok 13 má teda v spojení s odôvodnením 32 nariadenia č. 650/2012 zjednodušiť úkony dedičov a odkazovníkov tak, že stanovuje výnimku z pravidiel určenia právomoci stanovených v článkoch 4 až 11 tohto nariadenia. Z toho dôvodu majú súdy, ktoré majú právomoc konať vo veci celého dedičstva podľa článku 4 uvedeného nariadenia, v zásade právomoc prijímať vyhlásenia týkajúce sa dedičstva. Z toho vyplýva, že pravidlo určenia právomoci uvedené v tomto článku 4 sa vzťahuje aj na konania, ktoré nevedú k vydaniu súdneho rozhodnutia.
- 43 Tento výklad potvrdzuje odôvodnenie 59 nariadenia č. 650/2012, z ktorého vyplýva, že ustanovenia tohto nariadenia sa uplatňujú nezávisle od toho, či boli rozhodnutia týkajúce sa dedičstva, ktoré má cezhraničné dôsledky, vydané v sporovom alebo nespоровom konaní.
- 44 Článok 4 nariadenia č. 650/2012 teda určuje medzinárodnú právomoc súdov členských štátov v prípade konaní, ktoré sa týkajú opatrení zahrňujúcich celé dedičstvo, akými sú najmä vydanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, a to nezávisle od toho, či ide o sporovú alebo nespоровú povahu týchto konaní.
- 45 Tento výklad nemôže vyvrátiť ani článok 64 nariadenia č. 650/2012, ktorý stanovuje, že európske osvedčenie o dedičstve sa vydá v členskom štáte, ktorého súdy majú právomoc podľa článkov 4, 7, 10 a 11 tohto nariadenia.
- 46 Ako uviedol aj generálny advokát v bode 90 svojich návrhov, európske osvedčenie o dedičstve, ktoré bolo vytvorené nariadením č. 650/2012, spadá pod autonómny právny systém, ktorý upravujú ustanovenia kapitoly VI tohto nariadenia. V tomto kontexte článok 64 uvedeného nariadenia má za cieľ spresniť, že tak súdy, ako aj niektoré iné orgány majú právomoc vydávať takéto osvedčenia o dedičstve, pričom odkazom na pravidlá o určení právomoci obsiahnuté v článkoch 4, 7, 10 a 11 toho istého nariadenia spresňuje, v ktorom členskom štáte má k tomuto vydaniu dôjsť.
- 47 Okrem toho treba spresniť, že podľa článku 62 ods. 2 a 3 nariadenia č. 650/2012 použitie európskeho osvedčenia o dedičstve nie je povinné a toto osvedčenie nenahrádza vnútroštátne doklady používané na podobné účely v členských štátoch, akými sú napríklad vnútroštátne osvedčenia o dedičstve.
- 48 Za týchto podmienok článok 64 nariadenia č. 650/2012 nemožno vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne osvedčenia o dedičstve sú vylúčené z pôsobnosti pravidla určenia právomoci obsiahnutého v článku 4 tohto nariadenia.
- 49 Pokiaľ ide o ciele sledované nariadením č. 650/2012, z jeho odôvodnení 7 a 8 vyplýva, že uvedené nariadenie má za cieľ najmä pomáhať dedičom, odkazovníkom, ďalším osobám s blízkym vzťahom k zosnulému, ako aj veriteľom poručiteľa účinne uplatňovať ich práva v prípade dedičstva, ktoré má cezhraničné dôsledky, ako aj umožniť občanom Únie pripraviť svoje dedičstvo.
- 50 S týmto istým cieľom odôvodnenie 27 nariadenia č. 650/2012 zdôrazňuje, že ustanovenia tohto nariadenia sú stanovené na zabezpečenie toho, aby orgán, ktorý koná v dedičskej veci, vo väčšine prípadov uplatňoval svoje vnútroštátne právo.

- 51 V tejto súvislosti tak článok 21 ods. 1 nariadenia č. 650/2012 upravujúci všeobecné pravidlo týkajúce sa rozhodného práva, ako aj článok 4 tohto nariadenia týkajúci sa všeobecnej právomoci súdov členských štátov odkazujú na kritérium spočívajúce v obvyklom pobyte zosnulého v čase jeho smrti.
- 52 Uplatnenie vnútroštátneho práva na účely určenia všeobecnej právomoci súdov členských štátov pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve by pritom bolo v rozpore s cieľom takto stanoveným v odôvodnení 27 nariadenia č. 650/2012, ktorý spočíva v zabezpečení súladu medzi ustanoveniami týkajúcimi sa právomoci a ustanoveniami týkajúcimi sa rozhodného práva v tejto oblasti.
- 53 Navyše podľa všeobecného cieľa tohto nariadenia, ktorý je uvedený v jeho odôvodnení 59 a ktorý spočíva v vzájomnom uznávaní rozhodnutí vydaných v členských štátoch v dedičských veciach, odôvodnenie 34 uvedeného nariadenia zdôrazňuje, že toto nariadenie má zabrániť tomu, aby v jednotlivých členských štátoch dochádzalo v k vydávaniu nezlučiteľných rozhodnutí.
- 54 Tento cieľ súvisí so zásadou celistvosti dedičstva zakotvenou najmä v článku 23 ods. 1 nariadenia č. 650/2012, ktorý spresňuje, že rozhodným právom určeným podľa tohto nariadenia sa spravuje „celé dedičstvo“.
- 55 Táto zásada celistvosti dedičstva pritom tvorí základ aj pravidla stanoveného v článku 4 nariadenia č. 650/2012, keďže aj tento článok spresňuje, že uvedené pravidlo určuje, ktoré súdy členských štátov majú právomoc konať „vo veci celého dedičstva“.
- 56 Ako pripomenul aj generálny advokát v bodoch 109 a 110 svojich návrhov, Súdny dvor už rozhodol, že výklad ustanovení nariadenia č. 650/2012 vedúci k rozdeleniu dedičstva na niekoľko častí by bol nezlučiteľný s cieľmi uvedeného nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. októbra 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, bod 57). Keďže jeden z týchto cieľov totiž spočíva v stanovení jednotného systému uplatniteľného na dedičstvá, ktoré majú cezhraničné dôsledky, jeho dosiahnutie si vyžaduje zosúladienie pravidiel týkajúcich sa medzinárodnej právomoci súdov členských štátov tak v sporových, ako aj nesporných konaniach.
- 57 Výklad článku 4 uvedeného nariadenia, podľa ktorého toto ustanovenie určuje medzinárodnú právomoc súdov členských štátov, pokiaľ ide o vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve, vedie v záujme riadneho výkonu spravodlivosti v rámci Únie k dosiahnutiu tohto cieľa tak, že znižuje riziko existencie súbežných konaní na súdoch rôznych členských štátov a rozporov, ktoré by mohli z toho vyplývať.
- 58 Nebolo by možné dosiahnuť ciele sledované nariadením č. 650/2012, ak by sa v situácii, o akú ide vo veci samej, ustanovenia kapitoly II tohto nariadenia, a najmä jeho článok 4, mali vykladať v tom zmysle, že neurčujú medzinárodnú právomoc súdov členských štátov, pokiaľ ide o konania týkajúce sa vydávania vnútroštátnych osvedčení o dedičstve.
- 59 Zo všetkých týchto úvah vyplýva, že článok 4 nariadenia č. 650/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje, že i keď zosnulý nemal v čase svojej smrti obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, súd tohto členského štátu má právomoc pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v rámci dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky, ak sa pozostalosť nachádza na území uvedeného členského štátu, alebo ak mal zosnulý štátnu príslušnosť tohto členského štátu.

O trovách

- 60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje, že i keď zosnulý nemal v čase svojej smrti obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, súd tohto členského štátu má právomoc pre vydávanie vnútroštátnych osvedčení o dedičstve v rámci dedenia, ktoré má cezhraničné dôsledky, ak sa pozostalosť nachádza na území uvedeného členského štátu, alebo ak mal zosnulý štátnu príslušnosť tohto členského štátu.

Podpisy